

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ 83

### Ο ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΔΩΝ ΝΟΜΟΣ

#### ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΑΡΘΡΩΝ

##### Άρθρο

1. Συνοπτικός τίτλος.
2. Ερμηνεία
3. Αδικήματα για πράξεις σε, επί ή πάνω από δημόσιες οδούς.
4. Εξουσία στο Διευθυντή Δημοσίων Έργων να απαγορεύει ή ρυθμίζει τη χρήση ορισμένων τύπων οχημάτων σε δημόσιες οδούς.
5. Ποινή.
6. Εξουσία στο Διευθυντή Δημοσίων Έργων να εισέρχεται σε γη που εφάπτεται σε δημόσιες οδούς για ορισμένους σκοπούς.
7. Αποζημίωση για απώλεια ή ζημιά σε ιδιοκτησία.
8. Διαιτησία.
9. Κατασκευές ή ανεγέρσεις σε, επί πάνω από δημόσιες οδούς σε ορισμένες περιπτώσεις.
- 9Α 3 του 53(Ι) του 2014.** Παραχώρηση άδειας χρήσης οποιουδήποτε πεζοδρόμου ή μέρους αυτού.
10. Επιφύλαξη.

#### ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΕΙ ΤΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΔΩΝ

Συνοπτικός τίτλος. **1.** Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Δημοσίων Οδών Νόμος.  
Α2/1960  
53(Ι) του 2014.

Ερμηνεία. **2.** Στο Νόμο αυτό—

"δημόσια οδός" σημαίνει οποιαδήποτε οδό, πλατεία, μονοπάτι, ανοικτό τόπο ή χώρο που ανήκει στη Δημοκρατία για τη χρήση από το κοινό δυνάμει οποιοδήποτε εκάστοτε σε ισχύ Νόμου (ανεξάρτητα από το ότι αυτή δύναται να είναι υπό τον έλεγχο οποιασδήποτε άλλης αρχής ή σώματος και ανεξάρτητα από το ότι τα έξοδα επιδιόρθωσης και διατήρησης της εσωμίζεται τέτοια αρχή ή σώμα) και περιλαμβάνει οποιοδήποτε μονοπάτι, ανοικτό τόπο ή χώρο επί του οποίου το κοινό έχει δικαίωμα διόδου και οποιαδήποτε γέφυρα και οχετό πάνω από τα οποία διέρχεται δημόσια οδός και τα παραπέτα και περιτειχίσματα οποιασδήποτε τέτοιας γέφυρας ή υπόγειο αγωγό και οποιοδήποτε χαντάκι, ανάχωμα, οχετό, υψωμένο μονοπάτι ή τοίχο στήριξης που χρησιμοποιείται σε σχέση με δημόσια οδό και οποιαδήποτε γη που εφάπτεται σε οποιαδήποτε δημόσια οδό η οποία διατηρήθηκε, για την προστασία ή όφελος αυτής·

2 του 53(Ι) του 2014. "υποάδεια χρήσης" σημαίνει την άδεια που παραχωρείται από αδειούχο χρήστη σε τρίτο πρόσωπο, τον υποαδειούχο χρήστη, μέσω της οποίας ο αδειούχος χρήστης παραχωρεί στον υποαδειούχο χρήστη ορισμένα ή όλα τα δικαιώματα σε σχέση με ακίνητη ιδιοκτησία που ο αδειούχος χρήστης κατέχει δυνάμει της παραχωρηθείσας άδειας χρήσης.

Αδικήματα για πράξεις σε, επί ή πάνω από δημόσιες οδούς. **3.** Είναι ένοχο αδικήματος δυνάμει του Νόμου αυτού πρόσωπο το οποίο ενεργεί ή προκαλεί να διαπραχτεί οποιαδήποτε από τις ακόλουθες πράξεις σε, επί, ή πάνω από οποιαδήποτε δημόσια οδό, δηλαδή—

(α) κατασκευάζει ή ανεγείρει οποιαδήποτε κατασκευή ή οποιαδήποτε οικοδομή, είτε από λίθους (περιλαμβανομένων λίθων μη στερεωμένων), τσιμέντο, λάσπη, σίδερο, ξύλο ή οποιοδήποτε άλλο υλικό·

(β) κατασκευάζει ή ανεγείρει οποιοδήποτε φράχτη οποιασδήποτε φύσης ή από οποιοδήποτε υλικό·

(γ) κατασκευάζει ή ανεγείρει οποιοδήποτε σήμα τροχαίας·

(δ) τοποθετεί οποιοδήποτε ξύλο, λίθο, λίπασμα, άσβεστο, χώμα, στάχτη, σκύβαλα ή οποιοδήποτε άλλο αντικείμενο ή πράγμα οποιασδήποτε φύσης·

(ε) κατεδαφίζει, καταστρέφει, παραμορφώνει ή εξαλείφει οποιοδήποτε μιλιοδείκτη, πάσσαλο ή σήμα τροχαίας·

(στ) ανασκάπτει, καταστρέφει ή προξενεί οποιαδήποτε άλλη βλάβη ή ζημιά σε οποιαδήποτε τέτοια οδό·

(ζ) ανέχεται οποιοδήποτε ρύπο, ακαθαρσία, ή αποκρουστικό αντικείμενο ή πράγμα οποιασδήποτε φύσης να ρέει ή κυλά σε ή επί οποιασδήποτε τέτοιας οδού·

(η) ενεργεί οτιδήποτε πάνω σε οποιαδήποτε γη που εφάπτεται ή είναι πλησίον οποιασδήποτε τέτοιας οδού ούτως ώστε να προκαλέσει βλάβη σε οποιαδήποτε τέτοια οδό ή να επηρεάσει ή να υπάρξει πιθανότητα να επηρεάσει την ασφάλεια οποιασδήποτε τέτοιας οδού·

(θ) ιππεύει, οδηγεί, καθοδηγεί ή ανέχεται οποιοδήποτε ζώο να ευρίσκεται σε τέτοια οδό κατά τρόπο που πιθανόν να προξενήσει οχληρία σε οποιοδήποτε διαβάτη της ή να παρεμποδίσει ή να θέσει σε κίνδυνο οποιαδήποτε τροχαία κίνηση πάνω σε τέτοια οδό·

(ι) παίζει οποιοδήποτε παιχνίδι το οποίο πιθανόν να προξενήσει οχληρία σε οποιοδήποτε διαβάτη πάνω σε τέτοια οδό ή να παρεμποδίσει οποιαδήποτε τροχαία κίνηση σε αυτή·

(ια) κατά οποιοδήποτε τρόπο εκούσια εμποδίζει την ελεύθερη δίοδο.

Εξουσία στο  
Διευθυντή  
Δημοσίων Έργων  
να απαγορεύει ή  
ρυθμίζει τη χρήση  
ορισμένων τύπων  
οχημάτων σε  
δημόσιες οδούς.

**4.** Ο Διευθυντής Δημοσίων Έργων δύναται, από καιρό σε καιρό με ειδοποίηση που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, να απαγορεύει ή ρυθμίζει τη χρήση σε οποιαδήποτε δημόσια οδό, όπως δυνατό να αναφέρεται στην ειδοποίηση, οποιοσδήποτε τύπου οχήματος, όπως δυνατό να αναφέρεται σε αυτή, το οποίο κατά τη γνώμη του είναι πιθανόν να προξενήσει ζημιά σε τέτοια οδό, και οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο ενεργεί κατά παράβαση των όρων τέτοιας ειδοποίησης είναι ένοχο αδικήματος δυνάμει του Νόμου αυτού.

Ποινή.  
3(1) του 166/87.

**5.—(1)** Πρόσωπο ένοχο αδικήματος βάσει του Νόμου αυτού υπόκειται σε φυλάκιση για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες ή σε πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τις εκατό πενήντα λίρες ή και στις δύο αυτές ποινές της φυλάκισης και του προστίμου και επιπρόσθετα σε αυτές—

(α) αν το πρόσωπο καταδικάζεται βάσει της παραγράφου (α), (β), (γ) ή (δ) του άρθρου 3 του Νόμου αυτού, το Δικαστήριο διατάσσει τέτοιο πρόσωπο να κατεδαφίσει ή απομακρύνει, εντός τέτοιου χρονικού διαστήματος όπως θα καθοριστεί στο διάταγμα αλλά σε καμιά περίπτωση δεν θα υπερβαίνει τις δεκατέσσερις ημέρες, οποιοδήποτε αντικείμενο ή πράγμα σε σχέση με το οποίο το αδίκημα έχει διαπραχτεί και να πληρώσει τέτοιο ποσό αποζημίωσης για οποιαδήποτε ζημιά που προξενήθηκε με τον τρόπο αυτό όπως το Δικαστήριο δύναται να διατάξει·

(β) αν το πρόσωπο καταδικάζεται βάσει της παραγράφου (ε), (στ), (ζ) ή (η) του άρθρου 3 του Νόμου αυτού, ή βάσει του άρθρου 4 του Νόμου αυτού το Δικαστήριο διατάσσει το πρόσωπο αυτό να πληρώσει τέτοιο ποσό αποζημίωσης για οποιαδήποτε ζημιά που προξενήθηκε με τον τρόπο αυτό όπως το Δικαστήριο

δυνατό να θεωρήσει ορθό.

(2) Αν οποιοδήποτε πρόσωπο εναντίον του οποίου έχει εκδοθεί διάταγμα όπως στην παράγραφο (α) του εδαφίου (1), παραλείπει ή αμελεί να συμμορφωθεί με τέτοιο διάταγμα εντός του χρονικού διαστήματος που ορίζεται σε αυτό, είναι νόμιμο για την αρμόδια αρχή να εκτελέσει τέτοιο διάταγμα και οποιαδήποτε έξοδα που προέκυψαν από την εκτέλεση τέτοιου διατάγματος θα είναι πληρωτέα στην αρμόδια αρχή από το πρόσωπο εναντίον του οποίου το διάταγμα εκδόθηκε και τέτοια έξοδα θεωρούνται ως ποινή εντός της έννοιας του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου, ή οποιουδήποτε Νόμου που τροποποιεί ή αντικαθιστά αυτόν και η πληρωμή αυτής δύναται να επιβληθεί ανάλογα.

Κεφ. 155.

(3) Αν οποιοδήποτε πρόσωπο εναντίον του οποίου έχει εκδοθεί διάταγμα όπως στην παράγραφο (α) του εδαφίου (1) παρακούει ή παραλείπει να συμμορφωθεί με τέτοιο διάταγμα, ανεξάρτητα από το ότι η αρμόδια αρχή έχει προχωρήσει να εκτελέσει ή έχει εκτελέσει τέτοιο διάταγμα, είναι ένοχο αδικήματος και υπόκειται σε φυλάκιση για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες ή σε πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τις εκατό πενήντα λίρες ή και στις δύο αυτές ποινές της φυλάκισης και του προστίμου.

3(1) του 166/87.

(4) Για τους σκοπούς του άρθρου αυτού—

"αρμόδια αρχή" σημαίνει την αρχή ή το σώμα το οποίο έχει τον έλεγχο ή επωμίζεται τα έξοδα επιδιόρθωσης και συντήρησης της δημόσιας οδού σε σχέση με την οποία το αδίκημα διαπράχτηκε.

Εξουσία στο Διευθυντή Δημοσίων Έργων να εισέρχεται σε γη που εφάπτεται σε δημόσιες οδούς για ορισμένους σκοπούς.

6. Ο Διευθυντής Δημοσίων Έργων ή οποιοδήποτε πρόσωπο που εξουσιοδοτήθηκε από αυτόν και οποιοδήποτε υπηρέτες, υπάλληλοι και εργάτες που εργοδοτούνται από ή από αυτόν ή από ή από τέτοιου προσώπου, δύνανται, σε κάθε εύλογο χρόνο και με όλα τα αναγκαία οχήματα, ζώα και άλλα μέσα να εισέρχονται σε οποιαδήποτε γη που εφάπτεται ή ευρίσκεται κοντά σε οποιαδήποτε υφιστάμενη ή προτεινόμενη δημόσια οδό, και εκεί—

(α) να κάνουν όλες τις πράξεις, θέματα και πράγματα αναγκαία για το σκοπό χάραξης, μέτρησης, κατασκευής, επεξεργασίας, διάνοιξης, αλλαγής, στροφής, επιδιόρθωσης, εκκαθάρισης, βελτίωσης ή περιφραξής οποιασδήποτε τέτοιας οδού.

(β) να ερευνούν, σκάβουν, κόβουν, λαμβάνουν και μεταφέρουν οποιοδήποτε νερό, ξυλεία, θάμνους, λίθο, χαλίκι, πηλό ή οποιαδήποτε άλλα υλικά για το σκοπό χάραξης, μέτρησης, κατασκευής, επεξεργασίας, διάνοιξης, αλλαγής, στροφής, επιδιόρθωσης, εκκαθάρισης, βελτίωσης ή περιφραξής ή της κατά οποιοδήποτε τρόπο παροχής βοήθειας στη χάραξη, μέτρηση, κατασκευή, επεξεργασία, διάνοιξη, αλλαγή, στροφή, επιδιόρθωση, εκκαθάριση, βελτίωση ή περιφραξη οποιασδήποτε υφιστάμενης ή προτεινόμενης δημόσιας οδού ή κατά οποιοδήποτε τρόπο που σχετίζεται με αυτή. και δύνανται να μεταφέρουν αυτά, μέσω της ιδιοκτησίας οποιοδήποτε προσώπου, χωρίς να θεωρούνται ότι εισήλθαν παράνομα.

Αποζημίωση για απώλεια ή ζημιά σε ιδιοκτησία.

7.—(1) Κάθε πρόσωπο το οποίο θα υποστεί οποιαδήποτε απώλεια ή ζημιά εξαιτίας της άσκησης οποιασδήποτε από τις εξουσίες που χορηγήθηκαν από το άρθρο 6 του Νόμου αυτού, δικαιούται να λάβει τέτοια αποζημίωση για αυτά όπως δυνατό να συμφωνηθεί μεταξύ του αιτητή και του Διοικητή ή όπως δυνατό να υπολογιστεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του Νόμου αυτού:

Νοείται ότι καμιά αποζημίωση δεν καταβάλλεται εκτός αν η αξίωση για αυτή υποβάλλεται γραπτώς στον Διοικητή εντός δύο μηνών μετά τη συμπλήρωση της πράξης, θέματος ή πράγματος σε σχέση προς το οποίο τέτοια αποζημίωση απαιτείται.

(2) Για τους σκοπούς του άρθρου αυτού και του άρθρου 8 του Νόμου αυτού—

"Διοικητής" σημαίνει το Διοικητή της επαρχίας στην οποία ευρίσκεται η ιδιοκτησία σε σχέση με την οποία απαιτείται αποζημίωση.

**8.**—(1) Αν, εντός ενός μηνός από την ημερομηνία της λήψης της απαίτησης για αποζημίωση που υποβλήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του Νόμου αυτού, ο αιτητής δεν συμφωνήσει με το Διοικητή ως προς το ποσό της αποζημίωσης, ο Διοικητής υποβάλλει αίτηση στο Επαρχιακό Δικαστήριο της επαρχίας στην οποία ευρίσκεται η ιδιοκτησία σε σχέση προς την οποία η αποζημίωση απαιτείται για να παραπέμψει τον υπολογισμό της αποζημίωσης αυτής σε διαιτητές, και το Δικαστήριο μετά από αυτό ορίζει ημέρα για την εμφάνιση των διαδίκων ενώπιον του Δικαστηρίου και μεριμνά ώστε ειδοποίηση τέτοιας ημερομηνίας να επιδοθεί στο Διοικητή και στο πρόσωπο που απαιτεί αποζημίωση.

(2)(α) Κατά την ημέρα που ορίστηκε με τον τρόπο αυτό, αν όλοι οι διάδικοι εμφανιστούν και κάθε ένας ορίσει ένα πρόσωπο ως διαιτητή εκ μέρους του, το Δικαστήριο διορίζει τα πρόσωπα αυτά ως διαιτητές·

(β) αν οποιοσδήποτε διάδικος παραλείψει να εμφανιστεί ή αρνηθεί να ορίσει διαιτητή, το Δικαστήριο διορίζει διαιτητή εκ μέρους του διαδίκου αυτού·

(γ) κατά το διορισμό των διαιτητών, το Δικαστήριο περιορίζει την περίοδο εντός της οποίας η απόφαση διαιτησίας καταχωρείται και δύναται κατά οποιοδήποτε χρόνο να παρατείνει την περίοδο αυτή·

(δ) η απόφαση των διαιτητών καταχωρείται όπως διατάσσεται από το Δικαστήριο·

(ε) αν οι διαιτητές παραλείψουν να συμφωνήσουν ή να καταχωρήσουν την απόφασή τους εντός της περιόδου ή της περιόδου που παρατάθηκε η οποία ορίστηκε από το Δικαστήριο, το Δικαστήριο είναι ο μόνος διαιτητής.

(3) Το Δικαστήριο δύναται να εκδίδει οποιοδήποτε διάταγμα το οποίο δυνατό να θεωρήσει δίκαιο όσον αφορά την πορεία και τα έξοδα της διαδικασίας, περιλαμβανομένου του ποσού των δαπανών ή δικαιωμάτων που πρέπει να πληρωθούν σε σχέση με την διαιτησία και απόφαση, και δύναται να διατάσσει από ποιόν πρέπει να πληρωθούν αυτά.

(4) Η απόφαση των διαιτητών, αν αυτοί συμφωνήσουν, ή του Δικαστηρίου, αν το Δικαστήριο έχει ενεργήσει ως μόνος διαιτητής, θα είναι οριστική και αμετάκλητη και καμιά έφεση δεν ασκείται εναντίον αυτής.

(5) Για τους σκοπούς του άρθρου αυτού—

"Δικαστήριο" περιλαμβάνει οποιοδήποτε μέλος Επαρχιακού Δικαστηρίου.

Κατασκευές ή ανεγέρσεις σε, επί ή πάνω από δημόσιες οδούς σε ορισμένες περιπτώσεις.

**9.** Ανεξάρτητα από τις διατάξεις που περιέχονται στο Νόμο αυτό ή οποιοδήποτε άλλο Νόμο ή δημόσιο έγγραφο, με τη γραπτή έγκριση του Διευθυντή Δημοσίων Έργων που λήφθηκε προηγουμένως και τηρουμένων τέτοιων όρων και προϋποθέσεων που δυνατό να θεωρήσει ορθό να επιβάλει, δύναται να κατασκευαστούν ή ανεγερθούν σε, επί ή πάνω από οποιαδήποτε δημόσια οδό, τέτοιοι μιλιοδείκτες, πάσσαλοι, σήματα τροχαίας, νησίδες τροχαίας, δημόσιοι τηλεφωνικοί θάλαμοι και τέτοιες άλλες κατασκευές ή οικοδομές όπως ο Διευθυντής Δημοσίων Έργων δύναται να εγκρίνει προς το δημόσιο συμφέρον.

3 του 53(I) του 2014.

**9A.**—(1) Ανεξάρτητα από τις διατάξεις του παρόντος Νόμου ή οποιοδήποτε άλλου νόμου ή από τα προβλεπόμενα σε δημόσιο έγγραφο και τηρουμένων των

Παραχώρηση άδειας χρήσης οποιουδήποτε πεζοδρόμου ή μέρους αυτού.

διατάξεων οποιουδήποτε Κανονισμού εκδίδεται δυνάμει του εδαφίου (3), το Υπουργικό Συμβούλιο ή ο Διευθυντής Δημοσίων Έργων, σε περίπτωση που έχει εξουσιοδοτηθεί προς τούτο από το Υπουργικό Συμβούλιο δυνάμει των διατάξεων οποιουδήποτε νόμου ή Κανονισμού εκδίδεται με βάση το εδάφιο (3), μπορούν να παραχωρήσουν σε οποιοδήποτε δήμο, άδεια χρήσης πεζοδρόμου ή μέρους αυτού που βρίσκεται εντός των δημοτικών ορίων, υπό τέτοιους όρους ή περιορισμούς που δυνατόν να θεωρήσουν αναγκαίο ή σκόπιμο να επιβάλουν:

Νοείται ότι, τυχόν όροι ή περιορισμοί τίθενται για την παραχώρηση άδειας χρήσης στον οικείο δήμο, δυνατόν να του παρέχουν δικαίωμα παραχώρησης σε οποιοδήποτε τρίτο υποάδειας χρήσης οποιουδήποτε μέρους του παραχωρηθέντος σ' αυτόν πεζοδρόμου ή μέρους αυτού:

Νοείται περαιτέρω ότι, η παραχώρηση άδειας χρήσης στον οικείο δήμο γίνεται υπό τέτοιους όρους ή περιορισμούς ώστε να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη διέλευση πεζών, ατόμων με αναπηρία, οχημάτων έκτακτης ανάγκης, ασθενοφόρων, πυροσβεστικών οχημάτων, αστυνομικών οχημάτων, στρατιωτικών οχημάτων, σκυβαλοφόρων και οχημάτων καθαριότητας.

(2) Άνευ επηρεασμού της γενικότητας του παρόντος άρθρου, άδεια χρήσης πεζοδρόμου ή μέρους αυτού δύναται να παραχωρηθεί δυνάμει του παρόντος άρθρου και για σκοπούς υπαίθριας εστίασης.

(3) Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εκδίδει Κανονισμούς, που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, για τη ρύθμιση οποιουδήποτε θέματος το οποίο χρήζει ή είναι δεκτικό καθορισμού σε σχέση με το παρόν άρθρο.

Επιφύλαξη. **10. Καμιά διάταξη στο Νόμο αυτό—**

(α) δεν απαλλάσσει οποιοδήποτε πρόσωπο από οποιαδήποτε αστική ή ποινική ευθύνη δυνάμει οποιουδήποτε άλλου Νόμου:

Νοείται ότι, όσο αφορά την ποινική ευθύνη, κανένα πρόσωπο δεν καταδικάζεται δύο φορές για τα ίδια γεγονότα.

(β) Δεν εφαρμόζεται σε οποιαδήποτε ενέργεια σε, επί ή πάνω από οποιαδήποτε δημόσια οδό η οποία ενεργείται δυνάμει ή σύμφωνα με τις διατάξεις οποιουδήποτε Νόμου ή κανονιστικής διοικητικής πράξης που ισχύει εκάστοτε.